

**PREZES
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI
I KONSUMENTÓW
DELEGATURA W BYDGOSZCZY**

ul. Długa 47,85-034 Bydgoszcz
Tel. 52 345-56-44, Fax 52 345-56-17
E-mail: bydgoszcz@uokik.gov.pl

WERSJA JAWNA

Bydgoszcz, dnia 24 czerwca 2013 r.

Znak: RBG-61-30/12/KL

DECYZJA NR RBG -7/2013

- I. Na podstawie art. 26 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy – po przeprowadzeniu postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wszczętego z urzędu przeciwko Tadeuszowi Matykiewiczowi prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą Bydgoski Dom Aukcyjny „Transfer” w Bydgoszczy

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów –

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działania Tadeusza Matykiewicza prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Bydgoski Dom Aukcyjny „Transfer” w Bydgoszczy polegające na:

- A. naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej oraz pełnej informacji poprzez niezamieszczanie w umowie „*Umowa pożyczki chwilówki Nr...*” informacji o wysokości opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu, wbrew dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 126 poz.715 ze zm.), co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów **i nakazuje się zaniechanie jej stosowania.**
- B. uwzględnianiu opłat pobieranych od konsumentów w postaci prowizji za udzielenie kredytu, odsetek za okres korzystania z kredytu oraz opłaty za udzielenie poręczenia w całkowitej kwocie kredytu, które to działanie może wprowadzać konsumentów w błąd w zakresie wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania, jak i wysokości samej całkowitej kwoty kredytu, co może wyczerpywać znamiona nieuczciwej praktyki rynkowej zdefiniowanej w art. 5 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. Nr 171, poz. 1206) w związku z art. 4 ust. 1 tejże ustawy, co stanowi

naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów i **nakazuje się zaniechanie jej stosowania.**

- II.** Na podstawie art. 28 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy – po przeprowadzeniu postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wszczętego z urzędu przeciwko Tadeuszowi Matykiewiczowi prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą Bydgoski Dom Aukcyjny „Transfer” w Bydgoszczy

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów –

po uprawdopodobnieniu stosowania przez **Tadeusza Matykiewicza prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Bydgoski Dom Aukcyjny „Transfer” w Bydgoszczy** praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na

- A.** zamieszczeniu we wzorcu umowy *Umowa pożyczki chwilówki Nr...* postanowienia, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.), którego treść jest następująca:

Pożyczkobiorca zobowiązuje się do informowania Pożyczkodawcy o istotnych zmianach dotyczących swojej sytuacji prawnej i majątkowej, w szczególności o zmianie adresu, adresu korespondencyjnego, nazwiska, miejsca zatrudnienia oraz źródeł dochodów, a także o wszczęciu wobec jego osoby postępowania egzekucyjnego przez innych wierzycieli;
(§ 5 *Umowa pożyczki chwilówki Nr...*)

co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów;

- B.** naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej oraz pełnej informacji poprzez niezamieszczanie w umowie „*Umowa pożyczki chwilówki Nr...*” Numeru Identyfikacji Podatkowej (NIP) wbrew dyspozycji art. 16 pkt 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t. j. Dz. U. 2010 Nr 220 poz.1447 ze zm.), co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów;

oraz po zobowiązaniu się przez Tadeusza Matykiewicza prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Bydgoski Dom Aukcyjny „Transfer” do zmiany wzorca umowy „*Umowa pożyczki chwilówki nr..*” poprzez:

1. usunięcie postanowienia wskazanego w pkt II.A. sentencji niniejszej decyzji;
2. wprowadzenie do wzorca umowy Numeru Identyfikacji Podatkowej (NIP) przedsiębiorcy, tj. 554-100-72-98;

nakłada się obowiązek wykonania tego zobowiązania w terminie 1 miesiąca od uprawomocnienia się pkt II sentencji decyzji.

III. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy po przeprowadzeniu postępowania w sprawie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów –

nakłada się na Tadeusza Matykiewicza prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Bydgoski Dom Aukcyjny „Transfer” w Bydgoszczy karę pieniężną w wysokości:

1. 2.700 zł (słownie: dwa tysiące siedemset złotych), płatną do budżetu państwa z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zm.), w zakresie opisanym w punkcie I.A sentencji niniejszej decyzji.

2. 1.205 zł (słownie: jeden tysiąc dwieście dwadzieścia pięć złotych), płatną do budżetu państwa z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zm.), w zakresie opisanym w punkcie I.B. sentencji niniejszej decyzji.

IV. Na podstawie art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tejże ustawy

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

nakłada się na Tadeusza Matykiewicza prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Bydgoski Dom Aukcyjny „Transfer” w Bydgoszczy - w terminie 2 miesięcy od uprawomocnienia się pkt II sentencji niniejszej decyzji - sprawozdania z realizacji wykonania przyjętego zobowiązania.

V. Na podstawie art. 77 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331 ze zm.) w związku z art. 80 tej ustawy oraz stosownie do art. 33 ust. 6 ww. ustawy, a także na podstawie art. 263 § 1 i art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. 2013 r. poz. 267 ze zm.) w związku z art. 83 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów –

obciąża się **Tadeusza Matykiewicza prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Bydgoski Dom Aukcyjny „Transfer” w Bydgoszczy** kosztami opisanego w punkcie I oraz II sentencji postępowania w sprawie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów w kwocie **39,90 zł** (słownie: trzydzieści dziewięć 90/100) i zobowiązuje się Tadeusza Matykiewicza prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Bydgoski Dom Aukcyjny „Transfer” w Bydgoszczy do ich zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony

Konkurencji i Konsumentów w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: **Prezes UOKiK** lub **organ ochrony konsumentów**) przeprowadził postępowanie wyjaśniające, mające na celu wstępne ustalenie, czy wzorce umowne stosowane przez Tadeusza Matykiewicza prowadzącego działalność pod nazwą Bydgoski Dom Aukcyjny „Transfer” w Bydgoszczy (**przedsiębiorca, BDA Transfer** lub **Pożyczkodawca**) zawierają niedozwolone postanowienia umowne, a co za tym idzie, czy miało miejsce naruszenie chronionych prawem interesów konsumentów uzasadniające podjęcie działań określonych w odrębnych ustawach, tj. art. 479³⁸§1 i art. 479³⁹ k.p.c. w związku z art. 385¹-385³ k.c. oraz mające na celu wstępne ustalenie, czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, w szczególności w związku z naruszeniem przepisów ustawy o kredycie konsumenckim oraz innych ustaw.

W toku postępowania wyjaśniającego, w związku z wezwaniem Prezesa UOKiK, Pożyczkodawca przedłożył wzorce umowne stosowane w obrocie konsumenckim w ramach zawierania umów o kredyt konsumencki, w tym m.in. *Umowę pożyczki chwilówki Nr...* (dalej: **Umowa**), a także udzielił odpowiedzi na pytania odnoszące się do zakresu prowadzonej działalności.

Mając powyższe na uwadze – postanowieniem Nr RBG-265/2012 z dnia 27 listopada 2012 r. – Prezes UOKiK wszczął z urzędu postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania przez BDA Transfer praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na:

- A. zamieszczeniu we wzorcu umowy *Umowa pożyczki chwilówki Nr...* postanowienia, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.), którego treść jest następująca: **Pożyczkobiorca zobowiązuje się do informowania Pożyczkodawcy o istotnych zmianach dotyczących swojej sytuacji prawnej i majątkowej, w szczególności o zmianie adresu, adresu korespondencyjnego, nazwiska, miejsca zatrudnienia oraz źródeł dochodów, a także o wszczęciu wobec jego osoby postępowania egzekucyjnego przez innych wierzycieli (§ 5 Umowa pożyczki chwilówki Nr...), co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zm.) – dalej: **u.o.k.i.k.**;**
- B. naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej oraz pełnej informacji poprzez:
 1. niezamieszczanie w umowie „*Umowa pożyczki chwilówki Nr...*” Numeru Identyfikacji Podatkowej (NIP) wbrew dyspozycji art. 16 pkt 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t. j. Dz. U. 2010 Nr 220 poz.1447 ze zm.);
 2. niezamieszczanie w umowie „*Umowa pożyczki chwilówki Nr...*” informacji o wysokości opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu, wbrew dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 126 poz.715 ze zm.) – dalej: **u.k.k.**

a co za tym idzie może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów;

- C. uwzględnianiu opłat pobieranych od konsumentów w postaci prowizji za udzielenie kredytu, odsetek za okres korzystania z kredytu oraz opłaty za udzielenie poręczenia w całkowitej kwocie kredytu, które to działanie może wprowadzać konsumentów w błąd w zakresie wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania, jak i wysokości samej całkowitej kwoty kredytu, co może wyczerpywać znamiona nieuczciwej praktyki rynkowej zdefiniowanej w art. 5 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. Nr 171, poz. 1206) w związku z art. 4 ust. 1 tejże ustawy, co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów.

W toku niniejszego postępowania Prezes UOKiK, pismem z dnia 27 listopada 2012 r., wezwał przedsiębiorcę do ustosunkowania się do przedstawionych zarzutów.

W piśmie z dnia 10 grudnia 2012 r. przedsiębiorca złożył wniosek o wydanie decyzji na podstawie art. 28 u.o.k.i.k., w którym zobowiązał się do zaprzestania stosowania zakwestionowanych praktyk, z wyjątkiem praktyki wskazanej w pkt C postanowienia o wszczęciu postępowania (odpowiednio pkt I.B sentencji niniejszej decyzji i niniejszego uzasadnienia). W ocenie Pożyczkodawcy ostatni z przytoczonych zarzutów nie znajduje uzasadnienia w świetle obowiązujących przepisów. Przedsiębiorca wskazywał, iż umowa pożyczki jest umową nazwaną, zgodnie z którą przy umowie pożyczki pieniężnej dający pożyczkę zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy (art. 720 k.c.). Ze sformułowania „zwrócić” wynika – jak przekonywał BDA Transfer – że obowiązek oddania pożyczki przez biorącego powstaje tylko wtedy, gdy jej przedmiot został wydany przez dającego. Istotą zobowiązania wynikającego z umowy pożyczki jest przeniesienie przez pożyczkodawcę jej przedmiotu na własność pożyczkobiorcy, a przeniesienie takie może nastąpić w każdy prawem przewidziany sposób. W przypadku pieniędzy, poza wydaniem gotówki lub przelewem bankowym, formą takiego wydania pożyczki jest także uiszczenie długu obciążającego pożyczkobiorcę. W takim wypadku wydanie pożyczki następuje z chwilą pokrycia długu.

Przedsiębiorca argumentował, iż udziela pożyczek konsumenckich, nie tylko w zakresie kwoty przelanej na rachunek konsumenta, ale także w zakresie kwoty przeznaczonej na pokrycie jego zobowiązań z tytułu kosztów zawarcia umowy (prowizji, odsetek i kosztów zabezpieczenia). Część środków wskazanych w całkowitej kwocie kredytu przelewane jest na rachunek bankowy podany przez konsumenta, a pozostała część przeznaczona jest na pokrycie zobowiązań konsumenta, zgodnie z jego dyspozycją. Zdaniem BDA Transfer, kodeks cywilny nie limituje w żaden sposób celu, na jaki może zostać udzielona pożyczka i nie czyni tego również ustawa o kredycie konsumenckim. Pożyczkodawca zaznaczył, iż do pożyczek udzielanych w ramach ww. ustawy stosuje się przepisy kodeksu cywilnego, co wynika, z art. 4 ust. 3 u.k.k. W ocenie przedsiębiorcy, taki zakres regulacji oznacza, że ustawa nie może stanowić przepisów szczególnych do art. 720 k.c., określającego *essentialia negotii* umowy pożyczki. Kodeks cywilny posługuje się pojęciem „przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy”, natomiast przepisy u.k.k. – jak zaznacza Pożyczkodawca – jako całkowitą kwotę kredytu przyjmują „sumę wszystkich środków pieniężnych, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt”. Jak stwierdził przedsiębiorca, przedmiotowe pojęcia wzajemnie się uzupełniają. Ponadto, BDA Transfer wskazał, iż u.k.k. wspomina o „wszystkich” środkach pieniężnych, nie różnicując ich w żaden sposób, w związku

z powyższym ograniczenie całkowitej kwoty kredytu jedynie do tych środków, które wypłacane są pożyczkobiorcy nie ma uzasadnienia prawnego. Pożyczkodawca nie zgadza się również w zakresie tego, iż całkowita kwota kredytu może dotyczyć jedynie środków przelanych na jego rachunek bankowy. W ocenie przedsiębiorcy, to formularz informacyjny służy konsumentowi do porównania ofert, wobec tego nie sposób przyjąć, że konsument podpisując umowę przewidującą pokrycie kosztów z kwoty udzielonej pożyczki, działa w warunkach braku swobody, zwłaszcza, że oceny należy dokonywać na tle przeciętnego konsumenta. Jest to konsument należycie poinformowany, uważny oraz rozsądny i zakłada się, że dysponuje określonym zasobem informacji o otaczającej go rzeczywistości, przez co potrafi to wykorzystać i dokonać analizy przekazów rynkowych. Dlatego też, w ocenie Pożyczkodawcy, skoro konsument poinformowany o treści przyszłej umowy decyduje się na jej podpisanie, to swobodę dysponowania środkami pożyczkowymi przez konsumenta, należy odnosić do nominalnej kwoty udzielonej pożyczki, a nie tylko do kwoty przelanej na jego rachunek bankowy. Sposób dysponowania środkami przez konsumenta nie ma znaczenia dla określenia całkowitej kwoty kredytu.

W dalszym etapie postępowania, Prezes UOKiK zwrócił przedsiębiorcy uwagę na abuzywnym charakter proponowanego – w ramach wniosku o wydanie decyzji na podstawie art. 28 u.o.k.i.k. - postanowienia odnoszącego się do ustalenia we wzorcu umownym zryczałtowanych opłat za czynności windykacyjne. Mimo przedstawienia wytycznych organu ochrony konsumentów w tym zakresie, przedsiębiorca w toku postępowania nie przedstawił postanowienia spełniającego przedmiotowe wymagania.

Prezes UOKiK zawiadomił Pożyczkodawcę o zakończeniu zbierania materiału dowodowego oraz o możliwości zapoznania się z aktami sprawy (pismo z dnia 24 maja 2013 r.). Przedsiębiorca w dniu 6 czerwca 2013 r. zapoznał się z dokumentami zebranymi w aktach sprawy.

Prezes UOKiK ustalił następujący stan faktyczny:

Na podstawie zebranych w toku postępowania dokumentów, organ ochrony konsumentów ustalił, iż Tadeusz Matykiewicz prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą Bydgoski Dom Aukcyjny „Transfer” w Bydgoszczy od 7 grudnia 1994 r. i wpisany jest do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Przedmiotem działalności przedsiębiorcy są przede wszystkim pozostałe formy udzielania kredytów.

W związku z prowadzoną działalnością, Pożyczkodawca zawiera z konsumentami umowy pożyczki tzw. „chwilówki” na podstawie wzorca „Umowa pożyczki chwilówki Nr...”. Przedmiotowy wzorec umowy stosowany jest od 18 grudnia 2011 r.

W sprawie praktyki wskazanej w punkcie I.A. sentencji decyzji ocenie poddano klauzulę umowną o treści:

Skutki braku płatności – obowiązek zapłaty odsetek od zadłużenia przeterminowanego, ryzyko zapłaty odszkodowania za nienależyte wykonanie umowy obejmującego koszty wezwań do zapłaty, koszty zawiadomienia o uzupełnieniu weksla, obowiązek zapłaty prowizji komisowej w razie braku zapłaty weksla oraz kosztów przymusowego dochodzenia wierzytelności. Szacunkowa wysokość kosztów przymusowego dochodzenia należności przy założeniu, że zadłużenie Pożyczkodawcy wynosić będzie 2.000,00 zł i na taką też kwotę zostanie uzupełniony weksel in blanco, a Pożyczkodawca dochodził

*będzie swoich roszczeń na podstawie weksla w trybie egzekucji sądowej, przedstawia się następująco: koszty sądowe – 30,00 zł, koszty zastępstwa procesowego 600,00 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa 17,00 zł, koszty egzekucji ok. 400,00 zł, koszty zastępstwa w toku egzekucji – 150,00 zł. Ostateczna suma kosztów do których poniesienia będzie zobowiązany Pożyczkobiorca jest uzależniona od kwoty zadłużenia, czynności podejmowanych przez Pożyczkodawcę, okresu opóźnienia, wybranego przez Pożyczkodawcę trybu zaspokojenia swoich roszczeń, przebiegu postępowania sądowego i egzekucyjnego oraz etapu postępowania na jakim nastąpi pokrycie roszczeń Pożyczkodawcy. Nadto, brak spłaty pożyczki w terminie uprawnia Pożyczkodawcę do dochodzenia jej zwrotu z przyjętego zabezpieczenia.
(§ 1 ust. 16 Umowa pożyczki chwilówki Nr...)*

Jednocześnie, w żadnym innym postanowieniu umownym nie jest wskazane, jakie koszty zobowiązany jest ponieść konsument w związku kierowanymi do niego wezwaniami do zapłaty, zawiadomieniami o uzupełnieniu weksla, czy też z obowiązkami wynikającymi z zapłaty prowizji komisowej w razie braku zapłaty weksla. W toku postępowania, BDA Transfer przyznał, iż domaga się od konsumentów naprawienia szkody jaką poniósł w związku z nieterminowym wywiązaniem się z zobowiązania jeżeli opóźnienie w spłacie należności jest znaczne. Żądana kwota nie przekracza 90 zł i uzależniona jest od stanu faktycznego.

W sprawie praktyki opisanej w punkcie I.B. sentencji decyzji, należy wskazać, iż Umowa określa elementy pożyczki w tym m.in. całkowitą kwotę pożyczki, koszty z tytułu oprocentowania pożyczki, prowizję za udzielenie pożyczki, opłatę za udzielenia pożyczki, opłatę za udzielenie poręczenia przez System Poręczeń Kredytowych AWAL Sp. z o.o. Analiza umów zawartych z konsumentami przedłożonych przez przedsiębiorcę w toku postępowania wykazała, iż w całkowitej kwocie pożyczki znajdują się koszty jej udzielenie, tj. koszty z tytułu oprocentowania pożyczki, prowizję za udzielenie pożyczki, opłatę za udzielenia pożyczki, opłatę za udzielenie poręczenia przez System Poręczeń Kredytowych AWAL Sp. z o.o. Taki sposób prezentacji całkowitego kosztu pożyczki stosowany jest przez przedsiębiorcę od września 2012 roku. Ponadto w Umowie znajduje się zapis, zgodnie z którym:

*Pożyczkobiorca wyraża zgodę na potrącenie z kwoty przyznanej mu pożyczki prowizji za jej udzielenie, odsetek należnych Pożyczkodawcy za cały okres korzystania z pożyczki oraz opłaty za udzielenie poręczenia przez System Poręczeń Kredytowych AWAL Sp. z o.o. z poleceniem przekazania tej kwoty na jego rachunek bankowy.
(§ 4 Umowa pożyczki chwilówki Nr...)*

W sprawie praktyki wskazanej w punkcie II.A. sentencji decyzji, ocenie poddano klauzulę umowną o treści:

*Pożyczkobiorca zobowiązuje się do informowania Pożyczkodawcy o istotnych zmianach dotyczących swojej sytuacji prawnej i majątkowej, w szczególności o zmianie adresu, adresu korespondencyjnego, nazwiska, miejsca zatrudnienia oraz źródeł dochodów, a także o wszczęciu wobec jego osoby postępowania egzekucyjnego przez innych wierzycieli;
(§ 5 Umowa pożyczki chwilówki Nr...)*

W sprawie praktyki wskazanej w punkcie II.B. sentencji decyzji wykazano, iż w Umowie brak jest Numeru Identyfikacji Podatkowej przedsiębiorcy.

Prezes UOKiK ustalił nadto, na podstawie przedłożonego przez BDA Transfer oświadczenia podatkowego (PIT-36), że przedsiębiorca osiągnął w 2012 rok przychód w wysokości zł.

Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy, Prezes UOKiK zważył, co następuje:

Podstawą do rozstrzygnięcia sprawy w oparciu o przepisy u.o.k.i.k jest uprzednie zbadanie przez organ ochrony konsumentów, czy w danej sprawie zagrożony został interes publicznoprawny. Stwierdzenie, że to nastąpiło, pozwala na realizację celu tej ustawy, wskazanego w art. 1 ust. 1, którym jest określenie warunków rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasad podejmowanej w interesie publicznoprawnym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Zdaniem organu ochrony konsumentów, rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy są lub będą klientami skarżonego przedsiębiorcy. Zatem uzasadnione było w niniejszej sprawie podjęcie przez Prezesa UOKiK działań przewidzianych w u.o.k.i.k.

Przepis art. 24 ust. 1 tejże ustawy stanowi, iż „*Zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.*”, natomiast art. 24 ust. 2 określa, iż „*Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności: 1) stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego; 2) naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji; 3) nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji*”.

Oceny, czy w danym przypadku mamy do czynienia z praktyką określoną w wyżej wymienionym przepisie, należy dokonać na podstawie ustalenia łącznego spełnienia trzech przesłanek, którymi są:

- **działania przedsiębiorcy,**
- **bezprawność tych działań,**
- **naruszenie zbiorowego interesu konsumentów.**

Działanie przedsiębiorcy

Zgodnie z przepisem art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, ilekroć w ustawie tej jest mowa o przedsiębiorcy, pojmuje się przez to w pierwszej kolejności przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2010 r., Nr 220, poz. 1447, z zm.). Przepis art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej definiuje działalność gospodarczą jako zarobkową działalność wytwórczą, budowlaną, handlową, usługową oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopaliny ze złóż, a także działalność zawodową wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły. Przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 tej ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą.

Mając powyższe na uwadze, uznać należy, iż Tadeusz Matykiewicz prowadząc jako osoba fizyczna działalność gospodarczą - jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 u.o.k.i.k. Tym samym, jego działania mogą podlegać ocenie w aspekcie naruszenia zakazu stosowania

praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Bezprawność działań i naruszenie zbiorowych interesów konsumentów

Ad. I.A sentencji niniejszej decyzji.

W świetle przepisów u.o.k.i.k., przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji (art. 24 ust. 2 pkt 2 u.o.k.i.k.). Zachowanie takie godzi zatem w prawo konsumenta do informacji, które stanowi podstawę umożliwiającą konsumentowi właściwą ocenę przez niego sytuacji, a także jest warunkiem swobodnego podjęcia decyzji.

W ocenie organu ochrony konsumentów, BDA Transfer nie zamieszcza w „Umowie pożyczki chwilówki Nr” informacji o wysokości opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu, przez co naruszył art. 30 ust. 1 pkt 11 u.k.k., zgodnie z którym umowa o kredyt konsumencki powinna zawierać roczną stopę oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, warunki jej zmiany oraz ewentualne inne opłaty z tytułu zaległości w spłacie kredytu.

Użycie przez ustawodawcę w powyższym przepisie sformułowania „ewentualne” oznacza, iż przedsiębiorca może w umowie zaniechać zamieszczania informacji o wysokości opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu, tylko w sytuacji w której nie są przez przedsiębiorcę takie opłaty pobierane. Natomiast brzmienie pkt 16 Umowy potwierdza fakt obciążania konsumenta przez przedsiębiorcę dodatkowymi opłatami („*obowiązek zapłaty odsetek od zadłużenia przeterminowanego, ryzyko zapłaty odszkodowania za nienależyte wykonanie umowy obejmującego koszty wezwań do zapłaty, koszty zawiadomienia o uzupełnieniu weksla, obowiązek zapłaty prowizji komisowej w razie braku zapłaty weksla oraz kosztów przymusowego dochodzenia wierzytelności. Szacunkowa wysokość kosztów przymusowego dochodzenia należności przy założeniu, że zadłużenie Pożyczkodawcy wynosić będzie 2.000,00 zł i na taką też kwotę zostanie uzupełniony weksel in blanco, a Pożyczkodawca dochodził będzie swoich roszczeń na podstawie weksla w trybie egzekucji sądowej, przedstawia się następująco: koszty sądowe – 30,00 zł, koszty zastępstwa procesowego 600,00 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa 17,00 zł, koszty egzekucji ok. 400,00 zł, koszty zastępstwa w toku egzekucji – 150,00 zł. Ostateczna suma kosztów do których poniesienia będzie zobowiązany Pożyczkobiorca jest uzależniona od kwoty zadłużenia, czynności podejmowanych przez Pożyczkodawcę, okresu opóźnienia, wybranego przez Pożyczkodawcę trybu zaspokojenia swoich roszczeń, przebiegu postępowania sądowego i egzekucyjnego oraz etapu postępowania na jakim nastąpi pokrycie roszczeń Pożyczkodawcy. Nadto, brak spłaty pożyczki w terminie uprawnia Pożyczkodawcę do dochodzenia jej zwrotu z przyjętego zabezpieczenia”).*

Jak więc wynika z powyższego, przedsiębiorca w Umowie informuje konsumentów o konieczności uregulowania należności w formie odszkodowania wynikających z kosztów wezwań do zapłaty oraz zawiadomień o uzupełnienie weksla, nie wskazując przy tym wysokości kwoty jaką może zostać obciążony. Powyższa informacja jest szczególnie istotna dla słabszej strony stosunku obligacyjnego, gdyż pozwala na wyliczenie maksymalnej wysokości zadłużenia, mogącego powstać w wyniku podjętych czynności windykacyjnych. Przedmiotowe uregulowania są konieczne, aby nie doprowadzić do nadmiernego obciążenia konsumentów opłatami wynikającymi z postępowania windykacyjnego, które de facto mogłyby stanowić dodatkowe źródło wynagrodzenia dla Pożyczkodawcy.

W tym miejscu wskazać należy, iż konsument ma prawo do kompletnej i jednoznacznej informacji w sprawach mających istotne znaczenie dla zabezpieczenia jego interesu prawnego w warunkach globalizacji (masowości) obrotu prawnego i wielości ofert na rynku, które nie zawsze posługują się prawdziwymi i pełnymi informacjami, a niekiedy wprowadzają w błąd lub w sposób ukryty godzą w indywidualny i zbiorowy interes konsumentów¹. Niewskazanie kosztów, które może ponieść konsument w związku z postępowaniem windykacyjnym w umowie o kredyt konsumencki stanowi niewywiązanie się przedsiębiorcy z obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej i pełnej informacji w momencie zawierania umowy. Konsument ma prawo wiedzieć, jakimi dokładnie kosztami zostanie obciążony w związku z nieterminowym wywiązaniem się z umowy. Wszelkie obciążenia finansowe, które jest zobowiązany uregulować konsument powinny wynikać wprost z zawartej umowy, z ustawy bądź też z wyroku sądu. Przedsiębiorca nie może przerzucać na słabszą stronę stosunku obligacyjnego ciężaru prowadzenia działalności gospodarczej, w tym obciążać go nieokreślonymi kosztami postępowania windykacyjnego, jeśli powyższe opłaty nie wynikają bezpośrednio z ww. źródeł

Konkludując, należy wskazać, iż przedsiębiorca mimo ustawowego obowiązku nie zamieścił w Umowie pełnej i rzetelnej informacji o wysokości opłat powstałych w wyniku zaległości w spłacie kredytu. W związku z powyższym zachowanie przedsiębiorcy należy uznać za bezprawne.

Ponadto, zauważyć należy, iż Prezes UOKiK nie przyjął zobowiązania przedsiębiorcy do zapobieżenia naruszeniom w zakresie wskazanym w opisywanej praktyce, gdyż propozycje przedkładane w toku postępowanie – w ocenie organu ochrony konsumentów – mogły naruszać zbiorowe interesy konsumentów.

Spółka, w ostatecznej wersji wniosku o wydanie decyzji w oparciu o art. 28 u.o.k.i.k., zobligowała się do wprowadzenie do pkt 16 wzorca „Umowa pożyczki chwilówki Nr...” następujących informacji:

16. Skutki braku płatności:

a) obowiązek zapłaty odsetek od zadłużenia przeterminowanego

b) w razie powstania zaległości w spłacie Pożyczkodawca może podejmować wobec Pożyczkobiorcy czynności mające na celu odzyskanie należności, tj:

- przypomnienie o upływie terminu płatności każdej raty w formie komunikatu głosowego przesyłanego na podany numer telefonu Pożyczkobiorcy,*
- wezwanie do zapłaty zaległości (list polecony),*
- uzupełnienie weksla in blanco z wystawienia Pożyczkobiorcy;*
- sporządzenie i wysłanie listem poleconym do Pożyczkobiorcy i Poręczyciela wekslowego zawiadomienia o uzupełnieniu weksla in blanco,*
- przygotowanie i przekazanie dokumentów Pożyczkobiorcy do zewnętrznej kancelarii prawnej w celu dochodzenia należności na drodze sądowej.*

c) w przypadku dokonania czynności, o którym mowa w pkt 16 lit b), Pożyczkodawca ma prawo obciążyć Pożyczkobiorcę opłatami w wysokości:

- 2,50 zł – za przypomnienie w formie komunikatu głosowego o upływie terminu spłaty każdej raty pożyczki. Opłata pobierana jest jednokrotnie, niezależnie od liczby komunikatów głosowych informujących o upływie terminu płatności danej raty,*

¹ Wyrok Sąd Najwyższy z dnia 20 czerwca 2006 r. (sygn. akt III SK 7/06).

- 7,00 zł – za wezwanie do zapłaty zaległości przesłane Pożyczkobiorcy listem poleconym. Oplata pobierana jest jednokrotnie niezależnie od liczby wysłanych wezwań,
 - 17,00 zł - za sporządzenie i wysłanie listem poleconym Pożyczkobiorcy i Poręczyciela wekslowego zawiadomienia o uzupełnieniu weksla in blanco. Oplata ma charakter jednokrotny,
 - 30,00 zł za przygotowanie i przekazanie dokumentów do zewnętrznej kancelarii prawnej w celu dochodzenia należności na drodze sądowej,
 - 30,00 zł za uzupełnienie weksla in blanco.
- d) działania o których mowa w pkt 16 lit b), będą przeprowadzone w odstępach czasowych umożliwiających Pożyczkobiorcy niezwłoczną wpłatę środków pieniężnych na poczet spłaty zaległości.
- e) spłata zaległości przez Pożyczkobiorcę spowoduje natychmiastowe zaniechanie działań windykacyjnych o których mowa w pkt 16 lit b).
- f) w razie bezskuteczności czynności określonych w pkt 16 lit. b) Pożyczkodawca może wystąpić na drogę postępowania sądowego w celu przymusowego dochodzenia zaległości. Koszty postępowania sądowego określają odrębne przepisy.

W opinii Prezesa UOKiK, proponowane postanowienie posiadało cechy abuzywne i mogłoby zostać uznane za zapis tożsamy z klauzulami wpisanymi już do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego – dalej: **rejestr**. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Okręgowego Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie (dalej: **SOKiK**), nie znajduje uzasadnienia sytuacja, w której to konsument miałby zostać obciążony zryczałtowaną opłatą przewyższającą niezbędne koszty dokonania określonych czynności przez BDA Transfer. Obciążenie konsumenta kosztami wezwania do zapłaty wysłanego listem poleconym w wysokości 7 zł stanowi prawie dwukrotność opłaty z tytułu nadania tego rodzaju korespondencji. W zakresie opłat w wysokości 30 zł za przygotowanie i przekazanie dokumentów do zewnętrznej kancelarii prawnej, czy też wypełnienia weksla – w ocenie organu ochrony konsumentów – przedmiotowe uregulowanie stanowi przerzucenie na konsumenta kosztów prowadzenia działalności gospodarczej. Nie do zaakceptowania pozostaje sytuacja, w której to koszty funkcjonowania przedsiębiorstwa, w tym ryzyko gospodarcze związane z profilem działalności Pożyczkodawcy, będzie w całości przenoszone na konsumenta². Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem prezentowanym przez Sąd „*niedopuszczalna jest sytuacja, w której okoliczność taka [tj. pobieranie opłat za czynności windykacyjne – przyp.] generowałaby (choćbyby minimalne) źródło dochodów pozwanej kosztem konsumentów*”³.

Wskazać również należy, iż niedozwolone jest takie ustalenie opłat windykacyjnych, które przyznaje uprawnienie do prowadzenia odpłatnych czynności, związanych z niewywiązaniem się z umowy tylko jednej stronie stosunku obligacyjnego (tj. przedsiębiorcy). Jak słusznie stwierdził SOKiK, „*brak jest proporcjonalnego rozłożenia praw i obowiązków pomiędzy stronami umowy, gdyż jak słusznie wskazuje powód, klient nie ma możliwości domagania się od banku podobnego świadczenia w sytuacji, gdy to on będzie*

² Wyrok SOKiK z dnia 21 czerwca 2012 r. (sygn. akt Amc 2904/11); wyrok SOKiK z dnia 21 czerwca 2012 r. (sygn. akt Amc 2905/11); wyrok SOKiK z dnia 20 sierpnia 2012 r. (sygn. akt XVII Amc 1383/11).

³ Wyrok SOKiK z dnia 21 czerwca 2012 r. (sygn. akt Amc 2905/11).

*kierował korespondencję dotyczącą wadliwej obsługi umowy o prowadzenie rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego*⁴.

Przedsiębiorca, mimo poinformowania go o zastrzeżeniach przez organ ochrony konsumentów w tym zakresie, nie przedstawił w toku postępowania propozycji zmiany warunków umownych, które eliminowałyby zarówno kwestionowaną w niniejszym zarzucie bezprawność, jak i w swojej hipotezie nie były tożsame z postanowieniami wpisanymi już do rejestru.

Na marginesie warto zaznaczyć, iż zgodnie z art. 28 u.o.k.i.k. „ (...) *Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, nałożyć obowiązek wykonania tych zobowiązań*”. Z powyższego wynika, iż decyzja wydana w trybie art. 28 ust. 1 u.o.k.i.k. jest decyzją o charakterze uznaniowym, w związku z czym Prezes UOKiK nie ma obowiązku wydania decyzji zobowiązującej w każdym przypadku, gdy wniesie o to przedsiębiorca. Przepis ten nie nakłada na organ ochrony konsumentów obowiązku wydania decyzji zobowiązującej⁵, a jedynie stwarza mu prawną możliwość wydania takiej decyzji⁶. Mając na względzie powyższe, Prezes UOKiK uznał, iż nie jest dopuszczalne - w sytuacji złożenia przez przedsiębiorcę propozycji zmiany wzorca w taki sposób, iż wprowadzałaby do niego postanowienie niedozwolone - skorzystanie z instrumentu przewidzianego w art. 28 ust. 1 u.o.k.i.k. Wydanie decyzji zobowiązującej musi bowiem służyć realizacji głównego celu działania Prezesa UOKiK, jakim jest ochrona interesu publicznego, który w przypadku zaakceptowania wniosku przedsiębiorcy w niniejszym zarzucie nie byłby należycie chroniony⁷. Należy wskazać, iż ostateczne rozstrzygnięcie powinno być zgodne nie tyle z interesem przedsiębiorcy, co przede wszystkim z interesem konsumentów. Jednym z celów niniejszej decyzji jest przyczynienie się do tego, aby wzorce umów stosowane przez podmioty świadczące usługi finansowe nie zawierały postanowień niedozwolonych lub innych zapisów naruszających powszechnie obowiązujące przepisy prawa.

Ad. I.B sentencji niniejszej decyzji

W świetle przepisu art. 24 ust. 2 pkt 3 u.o.k.i.k, przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności, stosowanie nieuczciwych praktyk rynkowych lub czynów nieuczciwej konkurencji.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. Nr 171, poz. 1206) – dalej: **u.p.n.p.r.** - stosowana przez przedsiębiorcę względem konsumentów praktyka rynkowa jest nieuczciwa, jeżeli jest

⁴ Wyrok z dnia 4 lipca 2012 r. (sygn. akt XVII AmC 5206/11) do klauzuli poz. 3853 w rejestrze o treści: „*Wysyłanie wezwań (monitów) do zapłaty oraz upomnień z tytułu niedopuszczalnego debetu w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym, po upływie terminu spłaty zadłużenia (za każdy wysłany monit) - 10 zł*”; wyrok SOKiK z dnia 19 lipca 2012 r. (sygn. akt XVII AmC 5238/11) do klauzuli poz. 3850 w rejestrze o treści: „*Sporządzenie i wysłanie wezwania do zapłaty /raty/ kredytu lub odsetek - 7,5 zł od każdego wysłanego wezwania*”.

⁵ Wyrok SOKiK z dnia 13 lutego 2012 r. sygn. akt XVII Ama 217/10.

⁶ M. Radwański, *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów Komentarz, pod red. E. Stawicki, A. Stawicki*, Warszawa 2011, s. 647.

⁷ A.Doering, *Decyzje zobowiązujące kończące postępowania w sprawach dotyczących praktyk ograniczających konkurencję oraz w sprawach dotyczących praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów*, Dodatek do Monitora Prawniczego Nr 8/2010, s. 44.

sprzeczna z dobrymi obyczajami i w istotny sposób zniekształca lub może zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta przed zawarciem umowy, w trakcie jej zawierania lub po jej zawarciu.

Przepis art. 5 ust. 1 u.p.n.p.r. stanowi, że praktykę rynkową uznaje się za działanie wprowadzające w błąd, jeżeli działanie to w jakikolwiek sposób powoduje lub może powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął. Interpretując zatem pojęcie praktyki wprowadzającej w błąd, należy stwierdzić, że jest to każda praktyka, która w jakikolwiek sposób, w tym również przez swoją formę, wywołuje skutek w postaci co najmniej, możliwości wprowadzenia w błąd przeciętnego konsumenta, do którego jest skierowana i która ze względu na swoją zwodniczą naturę może zniekształcić jego zachowanie rynkowe⁸. Wprowadzające w błąd działanie może polegać na rozpowszechnianiu nieprawdziwych informacji (art. 5 ust. 2 pkt 1 u.p.n.p.r.). Stosownie do brzmienia art. 5 ust. 4 u.p.n.p.r. przy ocenie, czy praktyka rynkowa wprowadza w błąd przez działanie, należy uwzględnić wszystkie jej elementy oraz okoliczności wprowadzenia produktu na rynek, w tym sposób jego prezentacji.

Wskazać należy, iż potencjalna zdolność wprowadzenia w błąd, ma miejsce szczególnie wtedy, gdy przedsiębiorca ukrywa istotne dla podjęcia przez konsumenta racjonalnej decyzji rynkowej informacje lub przedstawia je w niejasny, niezrozumiały lub dwuznaczny sposób. W wyniku powyższych praktyk przeciętny konsument może wyrobić sobie mylne wyobrażenie o korzyściach wynikających ze złożonej propozycji, które nie znajdują odzwierciedlenia w rzeczywistym stanie rzeczy. Wprowadzenie w błąd polega, przede wszystkim, na pewnym zniekształceniu procesu decyzyjnego konsumenta poprzez wytworzenie w jego umyśle mylnego przekonania co do transakcji, w którą chce się zaangażować. W rezultacie wytworzenia się tego mylnego przekonania, konsument podejmuje decyzję o zaangażowaniu lub wycofaniu się z danej decyzji, przy czym istotne jest to, że takiej decyzji by nie podjął, gdyby nie nieuczciwe działania przedsiębiorcy. Owo zniekształcenie procesu decyzyjnego konsumenta, w przypadku praktyk wprowadzających w błąd przez działanie, polega głównie na podawaniu fałszywych lub mylących informacji dotyczących produktu lub sposobu jego prezentacji albo wprowadzenia na rynek⁹. Dla prawidłowego zinterpretowania celu tej ustawy należy wskazać, iż przedsiębiorca nie tyle musi faktycznie spowodować, iż przeciętny konsument podejmie decyzję, której przy braku wprowadzenia w błąd by nie podjął, co wystarczy już samo wystąpienie takiej możliwości wprowadzenia w błąd.

W niniejszym postępowaniu, koniecznym stało się również rozważenie przez Prezesa UOKiK, czy działania przedsiębiorcy w zakresie stosowania nieuczciwych praktyk rynkowych mogły wprowadzać przeciętnego konsumenta w błąd i tym samym mogły powodować podjęcie przez niego decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął.

Ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym posługuje się pojęciem przeciętnego konsumenta. To w odniesieniu do przeciętnego konsumenta powinna być dokonywana ocena każdej praktyki rynkowej, w tym praktyki polegającej na działaniu wprowadzającym w błąd. Będące przedmiotem niniejszego rozstrzygnięcia zachowanie Spółki

⁸ Z uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 14.09.2005 r., sygn. akt: I ACa 149/05.

⁹ R. Stefanicki, *Interpretacja dyrektywy dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych wobec konsumentów na rynku wewnętrznym*, Glosa 1/2000, str. 88.

w zakresie nieuczciwych praktyk rynkowych wymienionych w sentencji niniejszej decyzji, powinno być zatem oceniane z perspektywy przeciętnego konsumenta.

Zgodnie z art. 2 pkt 8 u.p.n.p.r., przez przeciętnego konsumenta rozumie się konsumenta, który jest dostatecznie dobrze poinformowany, uważny i ostrożny. Oceny tej powinno dokonać się z uwzględnieniem czynników społecznych, kulturowych, językowych i przynależności danego konsumenta do szczególnej grupy konsumentów, przez którą rozumie się dającą się jednoznacznie zidentyfikować grupę konsumentów, szczególnie podatną na oddziaływanie praktyki rynkowej lub na produkt, którego praktyka rynkowa dotyczy ze względu na szczególne cechy, takie jak m. in. wiek, wykształcenie, sprawność fizyczna czy umysłowa. Wzorzec przeciętnego konsumenta nie jest stały, zmienia się bowiem w zależności od okoliczności konkretnego przypadku.

Definicja przeciętnego konsumenta zamieszczona w u.p.n.p.r. jest wynikiem dorobku orzeczniczego Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE, dawniej: Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości). Stopniowy rozwój orzecznictwa TSUE doprowadził do utrwalenia modelu konsumenta jako konsumenta rozważnego, przeciętnie zorientowanego, mającego prawo do rzetelnej informacji niewprowadzającej w błąd, zawierającej wszelkie niezbędne dane wynikające z funkcji i przeznaczenia danego towaru. W świetle orzecznictwa TSUE, poziom percepcji i uwagi konsumenta różni się w zależności od tego, jakiego produktu dotyczy praktyka rynkowa oraz w jakich okolicznościach produkt ten jest nabywany¹⁰.

W przedmiotowej sprawie, oferta przedsiębiorcy dotycząca pożyczek pozabankowych tzw. chwilówek nie była skierowana do szczególnej grupy konsumentów. Z tego typu ofert korzystają różne osoby, w różnym wieku, o zróżnicowanym wykształceniu i dochodach oraz świadomości otaczającej rzeczywistości. Na potrzeby niniejszej sprawy konstrukcję modelu przeciętnego konsumenta należy stworzyć bez odwoływania się do przynależności do szczególnej grupy konsumentów.

Tak zdefiniowany konsument ma prawo odebrać kierowany do niego przekaz w sposób dosłowny zakładając, że przedsiębiorca wysyłający takie komunikaty - jako profesjonalista - jest podmiotem wiarygodnym i przekazuje informacje w sposób jasny, jednoznaczny i niewprowadzający w błąd. O ile ma on świadomość, iż pożyczki udzielane przez prywatne podmioty charakteryzują się częstokroć zwiększonymi kosztami ich udzielenia, to może również przypuszczać, iż umowa zawierana będzie z poszanowaniem reguł obowiązujących w tego typu działalności. Przedsiębiorca powinien więc wykazać się szczególną ostrożnością w sporządzaniu umowy, aby nie wystąpiła możliwość wprowadzenia konsumentów w błąd, w taki sposób, że może mieć to wpływ na podjęcie przez nich decyzji dotyczącej umowy.

W celu wykazania, że wskazane w sentencji niniejszej decyzji działania BDA Transfer stanowią nieuczciwą praktykę rynkową, konieczne jest ponadto wykazanie, że niniejsza praktyka rynkowa sprzeczna jest z dobrymi obyczajami (art. 4 u.p.n.p.r.). Pojęcie dobrych obyczajów nie jest w prawie zdefiniowane, ale podobnie jak zasady współżycia społecznego, jest przedmiotem wielu orzeczeń sądowych oraz opracowań doktryny. Wskazuje się w nich, że dobre obyczaje to uczciwe zasady postępowania i ustalone zwyczaje w ujęciu etyczno-

¹⁰ por. C-342/97 Lloyd Schuhfabrik Meyer Rec. 1999, s. I-3819, pkt 26; C-299/99 Philips Rec. 2002, s. I-5475, pkt 63, a także wyroki z 2007 r. w sprawach C-353/03 Nestle przeciwko Mars, pkt 25; T-241/05 Procter & Gamble, pkt 43; T-33/04 House of Donut Int, pkt 50-51.

moralnym, a na ich treść składają się elementy etyczne i socjologiczne kształtowane przez oceny moralne i społeczne, stanowiące uzupełnienie porządku prawnego.

Dobre obyczaje pozostają klauzulą generalną, która podlega konkretyzacji na okoliczność danego stanu faktycznego. Zgodnie z poglądem doktryny, sprzeczne z dobrymi obyczajami są działania, które zmierzają do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u klienta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności, czyli takie działanie, które potocznie określone jest jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające *in minus* od przyjętych standardów postępowania¹¹. W relacjach przedsiębiorców z konsumentami, istota zachowań zgodnych z dobrymi obyczajami została przedstawiona i wielokrotnie interpretowana w judykaturze. Zgodnie z wypracowanym w orzecznictwie stanowiskiem stwierdzić należy, iż „*istotą pojęcia dobrego obyczaju jest szeroko rozumiany szacunek dla człowieka. W stosunkach z konsumentami powinien on wyrażać się we właściwym informowaniu o przysługujących uprawnieniach, niewykorzystywaniem uprzywilejowanej pozycji profesjonalisty i rzetelnym traktowaniem partnerów umów. Za sprzeczne z dobrymi obyczajami można uznać działania zmierzające do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u konsumenta, także wykorzystania jego niewiedzy i naiwności*”¹².

W ocenie Prezesa UOKiK, przedsiębiorca w Umowach zawieranych z konsumentami wprowadza ich w błąd w zakresie wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania oraz całkowitej kwoty kredytu, poprzez uwzględnianie w całkowitej kwocie kredytu wszystkich opłat jakie jest zobowiązany ponieść konsument z tytułu udzielenia kredytu przez BDA Transfer

Zgodnie z definicją ustawową, całkowita kwota kredytu jest to suma wszystkich środków pieniężnych, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt (art. 5 pkt 7 u.k.k.). *Ratio legis* powyższej regulacji sprowadza się do konieczności udzielenia konsumentowi w momencie zawarcia umowy o kredyt rzetelnej informacji o wysokości kwoty jaką będzie mógł dysponować w sposób dowolny po zawarciu umowy. Do powyższej kwoty nie mogą zostać wliczone opłaty za udzielenie przedmiotowego kredytu, w tym opłaty, prowizja czy też odsetki. Wszystkie koszty związane z udzieleniem kredytu ponoszone przez konsumenta, powinny zostać umieszczone jedynie w całkowitym koszcie kredytu. Podobne stanowisko w niniejszej kwestii zajęła Komisja Europejska w *Wytycznych w sprawie stosowania przepisów dyrektywy o kredycie konsumenckim dotyczących rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania*¹³. Zgodnie z powyższym dokumentem, całkowita kwota kredytu (*total amount of credit*) nie obejmuje kwot, które stanowią koszt udzielonego kredytu, gdyż są one zamieszczone w całkowitym koszcie kredytu. Jako przykład Komisja podaje sytuację w której wierzyciel udziela konsumentowi kredytu na kwotę 5000 euro, przy czym koszt udzielenia kredytu w wysokości 100 euro jest wliczony w pulę udostępnianą konsumentowi i następnie potrącany jest w momencie wypłaty środków. Faktycznie więc konsument może rozporządzać jedynie 4900 euro i to właśnie ta kwota – w ocenie Komisji Europejskiej - powinna stanowić całkowitą kwotę kredytu.

¹¹ K. Pietrzykowski (red.), *Kodeks cywilny. Komentarz*, Warszawa 2002 r., str. 804.

¹² Wyrok SOKiK z dnia 23 lutego 2006 r. (sygn. akt XVII Ama 118/04).

¹³ European Commission, Commission staff working document “*Guidelines on the application of Directive 2008/48/EC (Consumer Credit Directive) in relation to costs and the Annual Percentage Rate of charge*”, SWD(2012) 128 final, Bruksela 8 maja 2012 r. s. 11.

Przedsiębiorca, w niniejszym postępowaniu w umowach zawieranych z konsumentami ustawowy termin „całkowity koszt kredytu” zastąpił określeniem „całkowity koszt pożyczki”, co ze względu na zbieżność powyższych form pożyczania kapitału należy uznać za dopuszczalne. Wpływ na to ma przede wszystkim art. 3 ust. 2 pkt 1 u.k.k., zgodnie z którym przez umowę o kredyt konsumencki uważa się również umowę pożyczki. Pojęcie „kredytu” jest terminem szerszym od „pożyczki”, ale jednocześnie wskazać należy, iż Pożyczkodawca w swojej działalności udziela jedynie pożyczek gotówkowych, a więc nie istnieje możliwość błędnego oznaczenia formy udostępnienia konsumentom własnego kapitału. Na potrzeby niniejszej decyzji całkowita kwota kredytu, zastępowana będzie również określeniem „całkowita kwota pożyczki”.

W celu zobrazowania sposobu działania przedsiębiorcy, warto przywołać dane wskazane np. w *Umowie Pożyczki Chwilówki Nr 91/IX/2012* z 17 września 2012 r., zgodnie z którą całkowita kwota pożyczki wynosi 1.200 zł, natomiast całkowity koszt pożyczki oscyluje w granicach 230,25 zł. Składają się na niego koszty z tytułu oprocentowania pożyczki (86,25 zł), prowizja za udzielenie pożyczki (60,00 zł), opłata za udzielenie poręczenia przez System Poręczeń Kredytowych AWAL Sp. z o.o. (84,00 zł). Konsument zobowiązany jest w ciągu 6 miesięcy dokonać spłaty w wysokości 1.200 zł. Tak więc całkowita kwota do zapłaty przez konsumenta wynosi tyle samo, co całkowita kwota pożyczki, która zawiera w sobie koszty ustanowienia tejże pożyczki. Faktycznie konsument w momencie zawierania umowy otrzymuje na konto 969,75 zł, a więc dużo mniej, niż wynika to z całkowitej kwoty pożyczki. Takie zachowanie przedsiębiorcy może wprowadzić konsumenta w błąd w zakresie faktycznych środków, które otrzyma w związku z zawarciem umowy.

Wskazać ponadto należy, iż zgodnie z § 4 Umowy „Pożyczkobiorca wyraża zgodę na potrącenie z kwoty przyznaj mu pożyczki prowizji za jej udzielenie, odsetek należnych Pożyczkodawcy za cały okres korzystania z pożyczki oraz opłaty za udzielenie poręczenia przez System Poręczeń Kredytowych AWAL Sp. z o.o. z poleceniem przekazania tej kwoty na jego rachunek bankowy”. Pożyczkobiorca nie ma więc możliwości wyrażenia sprzeciwu w zakresie obciążenia całkowitej kwoty kredytu kosztami wynikającymi z udzielenia tegoż kredytu. Takie postanowienie umowne determinuje nie tylko zachowanie przedsiębiorcy, ale również zachowanie konsumenta, który wraz z zawarciem umowy automatycznie wyraża zgodę na potrącenie kosztów kredytu przy wypłacie środków wynikających z umowy przez przedsiębiorcę.

Nie można również zapominać, iż wysokość całkowitej kwoty kredytu determinuje również wysokość rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania (dalej: **RRSO**). Brak w umowie faktycznej wysokości RRSO uniemożliwia konsumentom w sposób rzetelny porównanie oferty danego przedsiębiorcy z ofertami przedstawianymi przez konkurentów świadczących tożsame usługi. Rzeczywista roczna stopa oprocentowania zawiera koszty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt wyrażone jako wartość procentowa całkowitej kwoty kredytu w stosunku rocznym (*vide* art. 5 i 12 u.k.k.). To właśnie ten współczynnik stanowi miarodajne źródło oceny kosztów danej oferty, nawet przy jednoczesnym zróżnicowaniu pozostałych parametrów umowy.

W ocenie Prezesa UOKiK, uwzględnianie kosztów kredytu (prowizji, odsetek oraz opłaty za poręczenie) w całkowitej kwocie kredytu (zarówno w kontekście informowania o rzeczywistej rocznej stopie oprocentowania, jak i samej całkowitej kwocie kredytu) prowadzi do błędnego ukazania proporcji pomiędzy kwotą, którą Pożyczkodawca pożycza, a kosztami jej

pożyczenia, a tym samym do wyboru przez konsumenta oferty mniej korzystnej. W przypadku, gdy oferty dwóch pożyczkodawców nie różnią się od siebie, a pierwszy przedsiębiorca uwzględnia kredytowaną prowizję zarówno w całkowitej kwocie kredytu, jak i w całkowitym koszcie kredytu, a drugi przedsiębiorca uwzględnia taką prowizję jedynie w całkowitym koszcie kredytu, to w efekcie konsument uzyskuje wprowadzającą w błąd informację, że rzeczywista roczna stopa oprocentowania dla pierwszego kredytu jest niższa niż rzeczywista roczna stopa oprocentowania dla drugiego kredytu. W ocenie Prezesa UOKiK jest to nieprawda, ponieważ wyższe koszty kredytu występują u przedsiębiorcy, który zamieszcza koszty kredytu zarówno w całkowitych kosztach kredytu, jak również w całkowitej kwocie kredytu. Jak więc wynika z powyższego, uwzględnienie kwot dodatkowych w całkowitej kwocie kredytu prowadzi do braku możliwości rzetelnego porównania kosztów kredytu w oparciu o rzeczywistą roczną stopę oprocentowania, co jest w sposób oczywisty sprzeczne z celem regulacji.

Zważyć należy, iż prawidłowe określenie w Umowie wysokości całkowitej kwoty kredytu ma istotne znaczenie dla prawidłowego obliczenia kosztów udzielonego kredytu. Zgodnie bowiem z art. 5 pkt 10 u.k.k., stopę oprocentowania kredytu należy wyliczyć od całkowitej kwoty kredytu w stosunku rocznym. W ocenie ustawodawcy oprocentowanie ma dotyczyć jedynie kwot, które zostały udostępnione konsumentowi do swobodnej dyspozycji. W niniejszej sprawie, BDA Transfer oprocentowanie wylicza każdorazowo od wartości całkowitej kwoty kredytu, na którą składają się nie tylko środki pieniężne wypłacane konsumentowi, ale również koszty wynikające z ustanowienia kredytu. Tak więc, w rzeczywistości dochodzi do oprocentowania nie tylko środków udostępnionych konsumentowi w ramach pożyczki, ale również kosztów związanych z ustanowieniem tejże pożyczki.

Przedsiębiorca, nie informując konsumenta w sposób prawidłowy o całkowitej kwocie kredytu oraz wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania, implikuje w świadomości konsumentów informacje o korzystniejszych warunkach swojej oferty. Efektem tego działania może być podjęcie przez konsumenta decyzji w zakresie zawarcia umowy z tym przedsiębiorcą na warunkach mniej korzystnych niż wynikałoby to z oferty innego Pożyczkodawcy na rynku, który w sposób prawidłowy wyliczył i przedstawił RRSO oraz całkowitą kwotę kredytu.

Odnosząc się do stanowiska przedsiębiorcy przedstawionego w piśmie z dnia 10 grudnia 2012 r., należy wskazać, iż uregulowania zawarte w u.k.k. stanowią *lex specialis* w stosunku do przepisów dot. pożyczek wskazanych w k.c. Regulacje kodeksowe ustanawiają jedynie ogólne warunki udzielania pożyczek, wskazując ich istotę. Z kolei przepisy u.k.k. uszczegóławiają sposób udostępniania kapitału konsumentom przez przedsiębiorców. Ze względu na dysproporcje pomiędzy stronami takiej umowy, konieczne jest takie uregulowanie stosunku prawnego, w którym to przedsiębiorca nie będzie mógł wprowadzać regulacji w sposób rażąco naruszających interesy konsumentów czy mogących wprowadzać ich w błąd co do warunków, na jakich umowa zostaje zawarta. Tym samym nie można powoływać się wprost na regulacje znajdujące się w kodeksie cywilnym bez analizy specyfiki stosunków prawnych pomiędzy stronami umowy.

Należy zauważyć, iż konsumenci mają prawo do rzetelnego porównania ofert konkurencyjnych instytucji udzielających pożyczek. Pożyczkodawca, który zawiera umowę z wprowadzającą w błąd wysokością całkowitej kwoty kredytu, nie może w sposób rzetelny skonfrontować ofert konkurencji opiewających na identyczną sumę pieniężną. Nie ma przy tym

znaczenia to, że konsument będzie miał możliwość wcześniejszego zapoznania się z formularzem informacyjnym, gdyż nomenklatura stosowana w ww. dokumencie powinna być tożsama z tą zamieszczoną w umowie, a więc sposób obliczania wartości wskazanej w „całkowitej kwocie kredytu” również musi być identyczny. W przeciwnym wypadku powstałaby konfuzja pomiędzy informacjami, które konsument otrzymał przed zawarciem umowy, a rzeczywistymi warunkami umowy. Tak więc przy założeniu, że formularz informacyjny również w sposób nieprawidłowy wskazuje wartość „całkowitej kwoty kredytu” zawierając w niej również koszty jego uzyskania, nie ma możliwości rzetelnego porównania ofert na podstawie tak sporządzonego formularza. W takim wypadku w jednym przedsiębiorstwie będą stosowane prawidłowe zasady, w których całkowita kwota kredytu będzie odpowiadała potrzebom konsumenta, a w drugim wypadku – jak w ofercie BDA Transfer – konsument będzie miał określone w ww. kwocie zarówno koszty kredytu, jak i sumę pieniężną, o którą zamierzał wnioskować. Prawidłowe określenie tego parametru umowy jest o tyle ważne, gdyż nie tylko pozwala ustalić konsumentowi, ile otrzyma pieniędzy „do ręki”, ale również pozwoli porównać w sposób rzetelny inne parametry umowy, jak wysokość odsetek należnych przez cały okres trwania umowy, czy też prawidłowa wysokości RRSO. Przedmiotowe wartości są zależne od wartości całkowitej kwoty kredytu. Pożyczkodawca, nie wywiązując się z obowiązku rzetelnego przedstawienia warunków umownych, uniemożliwia konsumentowi skorzystanie z tego uprawnienia.

Mając na względzie powyższe rozważania należy stwierdzić, iż BDA Transfer w wyniku uwzględnienia w całkowitej kwocie kredytu kosztów udzielenia tego kredytu, mogło wprowadzać konsumentów w błąd w zakresie wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania oraz wysokości całkowitej kwoty kredytu, przez co przeciętny konsument może podjąć decyzję, której by nie podjął, gdyby w sposób należyty został poinformowany o warunkach udzielanego kredytu. Gdyby konsument wiedział, jaka jest rzeczywista wartość ww. parametrów mógłby wybrać ofertę konkurencji, która byłaby w rzeczywistości dla niego korzystniejsza. Przedmiotowe działania w ocenie Prezesa UOKiK mogą spełniać przesłanki nieuczciwej praktyki rynkowej, o której mowa w art. 5 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 oraz art. 4 ust. 1 u.p.n.p.r.

II. Uprawdopodobnienie bezprawności działania zarzutu z pkt II sentencji decyzji.

Przepis art. 28 ust. 1 u.o.k.i.k. stanowi, że „jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione – na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu lub innych informacji będących podstawą wszczęcia postępowania – że przedsiębiorca stosuje praktykę, o której mowa w art. 24, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego przepisu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, nałożyć obowiązek wykonania tych zobowiązań”.

W związku z powyższym, dla zastosowania art. 28 u.o.k.i.k. zachodzi w przedmiotowej sprawie konieczność uprawdopodobnienia naruszenia przez BDA Transfer przepisu art. 24 u.o.k.i.k.

A.

Zgodnie z art. 24 ust. 2 pkt 1 u.o.k.i.k. za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru

Należy w tym miejscu wskazać, iż wzorce umowy wykorzystywane przy zawieraniu umów z konsumentami mogą być poddane kontroli abstrakcyjnej. Kontroli abstrakcyjnej wzorca (art. 479³⁶ – 479⁴⁵ k.p.c.) dokonuje się niezależnie od tego, czy wzorzec był, czy też nie był zastosowany w konkretnej umowie. Kontrola taka obejmuje klauzule pojedyncze lub zbiorowe (cały wzorzec lub jego fragment). Oceny postanowień w wypadku kontroli abstrakcyjnej dokonuje SOKiK i wyłącznie do kompetencji tego Sądu należy uznanie postanowień wzorców umów za niedozwolone. Przepis art. 479⁴³ k.p.c. rozszerza prawomocność wyroku wydanego w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone na osoby trzecie. Skutek tzw. prawomocności rozszerzonej następuje od chwili wpisania wzorca umowy do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. Konsekwencją umieszczenia postanowienia w rejestrze jest to, że posłużenie się nim będzie miało skutek wprowadzenia do umowy elementu bezwzględnie przez prawo zakazanego. Wpis do rejestru niedozwolonych postanowień umownych oznacza, że od tego momentu stosowanie takiej klauzuli jest zakazane we wszystkich wzorcach umownych. Powyższe stanowisko Prezesa Urzędu zgodne jest z orzecznictwem Sądu Najwyższego, który w uchwale z dnia 13 lipca 2006r. (sygn. akt III SZP 3/06) stwierdził, iż „(...) **stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c., może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów (...) oraz, że „wpis postanowienia wzorca do rejestru skutkuje tym, że zakazane jest posługiwanie się wpisaną klauzulą we wszystkich wzorcach umów (...) w oderwaniu od rodzaju umowy lub gałęzi gospodarki, w której umowa została zawarta”.**

W uzasadnieniu do powyższej uchwały Sąd uznał m.in., że „(...) *praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów art. 23a u.o.k.i.k.* (w obecnym brzmieniu ustawy jest odpowiednik art. 24 u.o.k.i.k. - przyp. autor) *obejmuje również przypadki wprowadzania jedynie zmian kosmetycznych polegających na przedstawieniu wyrazów lub zastąpieniu jednych wyrazów innymi, jeżeli tylko wykładnia postanowienia pozwoli stwierdzić, że jego treść mieści się w hipotezie zakazanej klauzuli. Stosowanie klauzuli o zbliżonej treści do klauzuli wpisanej do rejestru godzi przecież tak samo w interesy konsumentów, jak stosowanie klauzuli identycznej, co wpisana do rejestru (...). Przyjęta powyżej rozszerzająca wykładnia art. 23a u.o.k.i.k. znajduje również uzasadnienie w dyrektywach 93/13 oraz 98/27 a także orzecznictwie ETS dotyczącym zasady efektywności (...)*”.

Nie jest zatem konieczna dokładna literalna identyczność klauzuli wpisanej do rejestru i klauzuli z nią porównywanej, stąd niedozwolone będą także takie postanowienia umów, które mieszczą się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru, której treść zostanie ustalona w oparciu o dokonaną jej wykładnię.

Mając powyższe rozważania na uwadze, Prezes UOKiK zakwestionował następujące postanowienia:

„Pożyczkobiorca zobowiązuje się do informowania Pożyczkodawcy o istotnych zmianach dotyczących swojej sytuacji prawnej i majątkowej, w szczególności o zmianie adresu, adresu korespondencyjnego, nazwiska, miejsca zatrudnienia oraz źródeł dochodów, a także o wszczęciu wobec jego osoby postępowania egzekucyjnego przez innych wierzycieli.” (§ 5 Umowa pożyczki chwilówki Nr...)

W ocenie organu ochrony konsumentów kwestionowany zapis mieści się w hipotezie klauzuli zamieszczonej pod poz. 3017 Rejestru postanowień niedozwolonych – dalej: **Rejestr** - o treści: **"Kredytobiorca zobowiązuje się do zawiadamiania Banku o istotnej zmianie sytuacji majątkowej i finansowej swojej i Poręczycieli"** (wyrok SOKiK z dnia 9 kwietnia 2010 r. sygn. akt XVII AmC 959/09) oraz pod poz. 1172 w brzmieniu: **„Pożyczkobiorca zobowiązuje się do informowania "FF" o zamiarze zaciągnięcia pożyczek, kredytów bądź udzielenie poręczenia oraz o podjęciu innych decyzji mających istotny wpływ na jego sytuację ekonomiczno - finansową"** (wyrok SOKiK z dnia 15 lutego 2006 r. sygn. akt XVII AmC 30/05, potwierdzony wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 15 grudnia 2006 sygn. akt VI ACa 539/06)

W uzasadnieniu pierwszego z wyroków, Sąd wskazał, iż przedsiębiorca nie może domagać się dowolnych i niesprecyzowanych informacji od swoich dłużników. Tym samym, nałożenie na konsumenta obowiązku informowania o istotnej zmianie sytuacji majątkowej jego i poręczycieli w bliżej nieokreślonych okolicznościach, w nieokreślonych w ogóle terminach, należy uznać za niedozwolone przerzucenie ciężaru obsługi kredytu na konsumenta. Ponadto, to pozwany decyduje o tym, które informacje należy uznać, za istotne, przez co dokonuje wiążącej interpretacji umowy.

W uzasadnieniach kolejnych orzeczeń, Sąd zauważył, iż zapis przyznaje spółce pełną dowolność co do oceny, jakie konkretne decyzje mają wpływ na sytuację ekonomiczno-finansową konsumenta oraz czy ten wpływ jest istotny. Informowanie zaś spółki o każdym zamiarze zaciągnięcia kredytów, pożyczek bądź udzieleniu poręczenia narusza wzajemne zaufanie stron umowy oraz naraża konsumenta na zbędne i uciążliwe formalności.

W niniejszej sprawie w analogiczny sposób przedsiębiorca nie wskazuje dokładnych danych jakie konsument zobowiązany jest dostarczyć Pożyczkodawcy. We wzorcu umowy zastosowano otwarty katalog przesłanek, które wpływają na sytuację prawną i majątkową konsumenta. Poprzez użycie sformułowania „w szczególności”, przedsiębiorca wskazuje jedynie przykładowe sytuacje, w których konsument jest zobowiązany do informowania BDA Transfer. Ponadto, w kwestionowanym postanowieniu mowa jest o „istotnych zmianach” pozostawiając ocenę istotności w tym zakresie przedsiębiorcy. Wskazać należy, iż konsument, w momencie zawarcia umowy powinien zostać poinformowany o wszystkich obowiązkach wynikających z umowy, a ponadto, winien mieć możliwość obiektywnej weryfikacji wykonania nałożonych na niego obowiązków. W chwili obecnej, to przedsiębiorca dokonuje wiążącej interpretacji umowy, gdyż według własnego uznania może stwierdzić, które zmiany mają charakter istotny i co należy rozumieć, przez zmianę sytuacji prawnej i majątkowej konsumenta.

Mając powyższe na względzie, za uprawdopodobnione uznać zatem należy, że działanie przedsiębiorcy, polegające na stosowaniu we wzorcu umowy *Umowa pożyczki chwilówki Nr...* postanowienia o ww. treści, może stanowić praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 1 u.o.k.i.k.

B.

Jak już zostało wyżej wskazane przy analizie naruszenia wskazanego w pkt I.A. sentencji niniejszej decyzji, przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji (art. 24 ust. 2 pkt 2 u.o.k.i.k.).

W ocenie Prezesa UOKIK, przedsiębiorca nie udziela w umowach zawartych na podstawie wzorca „Umowa pożyczki chwilówki Nr” informacji o numerze identyfikacji podatkowej, co może stanowić naruszenie art. 16 pkt 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t. j. Dz. U. 2010 Nr 220 poz.1447 ze zm.), zgodnie z którym przedsiębiorca wpisany do rejestru przedsiębiorców albo ewidencji jest obowiązany umieszczać w oświadczeniach pisemnych, skierowanych w zakresie swojej działalności, do oznaczonych osób i organów, numer identyfikacji podatkowej (NIP) oraz posługiwać się tym numerem w obrocie prawnym i gospodarczym.

W Umowie Pożyczkodawca nie podaje swoich pełnych danych rejestracyjnych poprzez nieujawnienie numeru identyfikacji podatkowej. W celu łatwiejszej i czytelniejszej identyfikacji przedsiębiorcy, ustawodawca wskazuje numer identyfikacji podatkowej (NIP) jako ten, którym ma się posługiwać przedsiębiorca w oświadczeniach pisemnych kierowanych w zakresie jego działalności gospodarczej do oznaczonych osób i organów. Ustawodawca nie precyzuje bliżej kręgu adresatów tych oświadczeń. Z pewnością chodzi tu jednak o wszystkie podmioty uczestniczące w obrocie gospodarczym i prawnym, zaś w pierwszej kolejności o identyfikację przedsiębiorcy w poszczególnych rejestrach urzędowych¹⁴. Bez wątpienia, w tym szerokim kręgu adresatów znajduje się również konsument zawierający z Pożyczkodawcą umowę.

Ujawnienie przez przedsiębiorcę swojego numeru NIP ma dla konsumenta duże znaczenie praktyczne w zakresie możliwości identyfikacyjnych Pożyczkodawcy. Posiadając numer wydany przez organy państwowe przyszły kontrahent może zweryfikować inne dane zamieszczone w umowie w ogólnodostępnych rejestrach, w tym Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności gospodarczej (www.firma.gov.pl) czy też na stronach Głównego Urzędu Statystycznego (www.stat.gov.pl/region/).

Posługiwanie się przez przedsiębiorcę pełnymi danymi, w postaci numeru identyfikacji podatkowej spełnia również funkcję umożliwiającą odróżnienie określonego przedsiębiorcy od innych podmiotów działających na rynku, gdyż każdy nadany numer jest inny (w przeciwieństwie do nazwy, imienia czy też nazwiska przedsiębiorcy). W związku z powyższym brak informacji o numerze identyfikacji podatkowej przedsiębiorcy należy uznać, jako nierzetelne i niepełne udzielenie konsumentom wymaganych prawem informacji.

Rozstrzygnięcie w zakresie przyjęcie zobowiązania

Zgodnie z art. 28 u.o.k.i.k, jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione - na podstawie okoliczności

¹⁴ Krzysztof Trzeciński, *Komentarz do art.16 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej*, e/LEX stan prawny 01.07.2007 r.

sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu lub innych informacji będących podstawą wszczęcia postępowania z urzędu – że przedsiębiorca stosuje praktykę, o której mowa w art. 24 tej ustawy, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego przepisu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom, Prezes UOKiK może, w drodze decyzji, nałożyć obowiązek wykonania tych zobowiązań. Taka sytuacja zachodzi w niniejszej sprawie.

Przedsiębiorca zobowiązał się do podjęcia działań zmierzających do zapobieżenia naruszeniom wskazanymi w pkt. II.A. oraz II.B. sentencji decyzji poprzez wykreślenie kwestionowanego postanowienia umownego, tożsamego z klauzulami wpisanymi już do rejestru oraz informowanie w umowach zawieranych na podstawie wzorca *Umowa pożyczki chwilówki Nr* o Numerze Identyfikacji Podatkowej Pożyczkodawcy. Mając na względzie powyższe, Prezes UOKiK uznał, iż przedmiotowe zmiany nie godzą w zbiorowe interesy konsumentów i mogą zostać wprowadzone do obrotu konsumenckiego. Jednocześnie, przedsiębiorca został zobowiązany do wprowadzenia przedmiotowych zmian w terminie 1 miesiąca od momentu uprawomocnienia się decyzji w pkt II sentencji niniejszej decyzji.

W świetle powyższego, organ ochrony konsumentów uznał, że podjęte przez przedsiębiorcę zobowiązanie zmierza bezpośrednio do zapobieżenia naruszeniom art. 24 u.o.k.i.k. Tym samym, możliwe jest uznanie, że spełniony został drugi, obok uprawdopodobnienia stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, warunek niezbędny do wydania decyzji na podstawie art. 28 ust. 1 tejże ustawy.

Przesłanka naruszenia zbiorowych interesów konsumentów w pkt I i II.

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów formułuje definicję negatywną pojęcia zbiorowego interesu konsumentów, stwierdzając w art. 24 ust. 3, że nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów. W świetle art. 1 ust. 1 wyżej przywołanej ustawy, należy przyjąć, że ze zbiorowymi interesami konsumentów mamy do czynienia wówczas, gdy działania przedsiębiorcy są powszechne i mogą dotknąć każdego potencjalnego konsumenta będącego kontrahentem przedsiębiorcy. Przedmiotem ochrony nie są zatem interesy indywidualnego konsumenta lub grupy indywidualnych konsumentów, ale wszystkich – aktualnych lub potencjalnych klientów – traktowanych jako grupa uczestników rynku zasługująca na szczególnej ochronie¹⁵.

Stanowisko to potwierdzone zostało również w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który w uzasadnieniu jednego z wyroków stwierdził, iż: „*nie jest zasadne uznawanie, że postępowanie z tytułu naruszenia ustawy antymonopolowej można wszczynać tylko wtedy, gdy zagrożone są interesy wielu odbiorców, a nie jest to możliwe w sytuacji, gdy pokrzywdzonym jest tylko jeden konsument. Wydawane orzeczenie ma bowiem wymiar znacznie szerszy, pełni także funkcję prewencyjną, służy bowiem ochronie także nieograniczonej liczby potencjalnych konsumentów*”¹⁶.

W ocenie Prezesa UOKiK, zakwestionowane w przedmiotowej decyzji zachowanie BDA Transfer godzi w zbiorowe interesy konsumentów. Stroną umowy zawieranej przez ww.

¹⁵ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 10 lipca 2008 r., sygn. akt VI ACa 306/08, a także T. Skoczny, *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów Komentarz*, Warszawa 2009, s. 962.

¹⁶ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2003 r., sygn. akt: I CKN 504/01.

przedsiębiorcę są zarówno wszyscy aktualni, jak i wszyscy potencjalni klienci zamierzający skorzystać z kredytu konsumpcyjnego. Zatem krąg adresatów takiego wzorca nie jest z góry określony.

Na poparcie powyższego, należy zatem przytoczyć stanowisko SOKiK, który w jednym z wyroków wskazał, iż „jeżeli potencjalną daną praktyką przedsiębiorcy może być dotknięty każdy konsument w analogicznych okolicznościach, to ma miejsce naruszenie zbiorowych interesów”¹⁷. Tak więc, w rozpatrywanym stanie faktycznym zachowanie Pożyczkodawcy nie dotyczy interesów poszczególnych osób, których sprawy mają charakter jednostkowy, indywidualny i nie dający się porównać z innymi, lecz wpływa niekorzystnie na interesy potencjalnie nieokreślonego kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wspólna dla całej, licznej grupy obecnych i przyszłych kontrahentów przedsiębiorcy.

Mając powyższe na względzie, należy wskazać, iż przesłanka wystąpienia zbiorowych interesów konsumentów nastąpiła w przypadku praktyki stwierdzonej zarówno w pkt I, jak i w pkt II sentencji decyzji.

Wobec tego orzeczono jak w pkt I i II sentencji decyzji.

III.

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 u.o.k.i.k. Prezes UOKiK ma kompetencje do ukarania przedsiębiorcy poprzez nałożenie na niego kary pieniężnej w wysokości do 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeśli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie, dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów.

Mając na względzie powyższy stan faktyczny oraz prawny niniejszej sprawy, organ ochrony konsumentów postanowił skorzystać z uprawnienia do nałożenia kary pieniężnej z tytułu naruszenia zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Organ ochrony konsumentów, podejmując decyzję o nałożeniu sankcji finansowej na BDA Transfer, miał na względzie, iż nie występują szczególne okoliczności uzasadniające odstąpienie od wymierzenia kary. Wskazać ponadto należy, iż w orzecznictwie utrzymało się stanowisko zgodnie z którym, w przypadku udowodnienia naruszeń, nie jest uzasadnione w ogóle odstąpienie od wymierzenia kary, albowiem obowiązek ten wynika ze stwierdzonego naruszenia przez przedsiębiorcę zbiorowych interesów konsumentów¹⁸.

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie zawiera zamkniętego katalogu przesłanek, od których uzależniona jest wysokość kar nakładanych na przedsiębiorców. W art. 111 w sposób nieenumeratywny wskazano, iż Prezes UOKiK winien wziąć pod uwagę okres, stopień, okoliczności naruszenia przepisów ustawy oraz uprzednie naruszenia przepisów ustawy. Ponadto orzecznictwo wskazuje, że w przypadku kar przesłankami, które należy brać pod uwagę, są m.in.: potencjał ekonomiczny przedsiębiorcy, dopuszczalny poziom kary wynikający z przepisów ustawy oraz cele, jakie kara ma osiągnąć¹⁹.

¹⁷ Wyrok SOKiK z dnia 13 stycznia 2009 r. (sygn. akt XVII Amc 26/08).

¹⁸ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 25 kwietnia 2012 r. (sygn. akt VI ACa 1495/11); wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 26 kwietnia 2012 r. (sygn. akt VI ACa 1469/11), wyrok SOKiK z dnia 5 września 2011 r. (sygn. akt XVII AmA 32/10).

¹⁹ Wyrok Sądu Najwyższego z 27 czerwca 2000 r., sygn. akt I CKN 793/98

W związku z powyższym, organ ochrony konsumentów - mając na uwadze również długotrwały okres stosowania opisanej niniejszą decyzją praktyki (wzorzec stosowany od grudnia 2011 roku) - uznał, iż natura naruszeń polegających na nieudzielaniu rzetelnych i pełnych informacji, uzasadnia ustalenie wyjściowego poziomu wymiaru kary pieniężnej **na poziomie** % przychodu uzyskanego przez przedsiębiorcę w 2012 r., co jest równe kwocie zł.

Jednocześnie Prezes UOKiK przy określaniu wymiaru kary stwierdził występowanie dodatkowych okoliczności łagodzących, leżących po stronie przedsiębiorcy poprzez pozytywną reakcję przedsiębiorcy na wszczęcie postępowania, poprzez podjęcie działań mających na celu zaprzestanie stosowania zarzucanej praktyki, w tym przedstawienie propozycji i zamiar stosowania postanowienia dot. opłat windykacyjnych, które mogłyby wyeliminować kwestionowane przez organ ochrony konsumentów naruszenie. W związku z powyższym, organ ochrony konsumentów zdecydował się **na obniżenie wymiaru kary o 20%**.

Mając powyższe na uwadze, kara została **obniżona łącznie o 20%** do kwoty **2.700 zł**, co stanowi ok. % przychodu uzyskanego przez przedsiębiorcę w 2012 r. oraz ok. % maksymalnego wymiaru kary, jaką mógł nałożyć organ ochrony konsumentów na Spółkę w niniejszym postępowaniu za stosowaną przez niego praktykę.

Zdaniem Prezesa UOKiK, tak określona kara spełni zarówno rolę represyjną jako sankcja i dolegliwość za naruszenie przepisów u.o.k.i.k., jak i prewencyjną, zapobiegając ponownemu ich naruszeniu. Nie bez znaczenia jest również walor wychowawczy, w tym wymiar ogólny, stanowiący zniechęcenie innych przedsiębiorców działających w branży do podobnych naruszeń słusznych interesów konsumentów. Przyjmując, że kara winna być orzekana na poziomie wystarczającym do osiągnięcia zamierzonego celu i powinna być odczuwalna dla przedsiębiorcy, organ ochrony konsumentów **postanowił nałożyć karę w wysokości określonej w punkcie III.1. sentencji decyzji.**

2. Kara pieniężna za stosowanie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów opisanej w punkcie I.B.

W niniejszym zarzucie stwierdzono stosowanie praktyki polegające na wprowadzaniu konsumentów w błąd w zakresie wysokości całkowitej kwoty kredytu oraz wysokości RRSO, co stanowiło czyn nieuczciwej praktyki rynkowej. Na podstawie tych danych konsumenci podejmowali decyzje, których mogli by nie podjąć, gdyby informacje były przedstawione zgodnie z wymogami ustawy o kredycie konsumenckim. Powyższe działania przedsiębiorcy mogły w sposób negatywny odbić się na wyborze dokonanym przez konsumenta, poprzez podjęcie decyzji o skorzystaniu z pożyczki na mniej korzystnych warunkach, niżby miałyby to miejsce w przypadku skorzystania z oferty konkurencji. Przedmiotowa praktyka zaistniała, przede wszystkim na etapie zawierania kontraktu, ze skutkami na wykonanie umowy.

Ustalając wymiar kary za naruszenie opisane powyżej, Prezes UOKiK, w pierwszej kolejności, dokonał oceny wagi stwierdzonych praktyk i na tej podstawie ustalił kwotę bazową, stanowiącą podstawę do dalszych ustaleń w zakresie wysokości kary.

W związku z powyższym, organ ochrony konsumentów - mając na uwadze również krótkotrwały okres stosowania opisanej niniejszą decyzją praktyki (praktyka stosowana od

września 2012 roku) oraz charakter naruszenia - uznał, iż natura naruszeń polegających na stosowaniu nieuczciwej praktyki rynkowej uzasadnia ustalenie wyjściowego poziomu wymiaru kary pieniężnej **na poziomie** przychodu uzyskanego przez przedsiębiorcę w 2012 r., co jest równe kwocie **zł.**

Wskazać w tym względzie należy, iż Prezes UOKiK nie stwierdził istnienia żadnych przesłanek wpływających na wysokość tak ustalonej kwoty bazowej. Przedsiębiorca od początku nie zgadzał się z interpretacją organu ochrony konsumentów i w żaden sposób nie przyczynił się do sprawniejszego zakończenia sprawy w ww. zakresie.

Mając powyższe na uwadze, kara została ustalona w kwocie **1.205 zł**, co stanowi ok. % przychodu uzyskanego przez przedsiębiorcę w 2012 r. oraz ok. % maksymalnego wymiaru kary, jaką mógł nałożyć organ ochrony konsumentów na Spółkę w niniejszym postępowaniu za stosowaną przez niego praktykę.

Zdaniem Prezesa UOKiK, tak określona kara spełni zarówno rolę represyjną jako sankcja i dolegliwość za naruszenie przepisów u.o.k.i.k., jak i prewencyjną, zapobiegając ponownemu ich naruszeniu. Nie bez znaczenia jest również walor wychowawczy, w tym wymiar ogólny, odstrasżający dla innych przedsiębiorców działających w branży przed podobnym naruszeniem słuszych interesów konsumentów. Przyjmując, że kara winna być orzekana na poziomie wystarczającym do osiągnięcia zamierzonego celu i powinna być odczuwalna dla przedsiębiorcy, organ ochrony konsumentów **postanowił nałożyć karę w wysokości określonej w punkcie III.2. sentencji decyzji.**

Wobec tego orzeczono jak w pkt III sentencji decyzji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 u.o.k.i.k., karę pieniężną należy uiścić w terminie **14 dni** od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na rachunek bankowy Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w **NBP o/o Warszawa** na nr **51 1010 1010 0078 7822 3100 0000**.

IV.

Stosownie do art. 28 ust. 3 u.o.k.i.k., w *decyzji (...)* Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę *obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań*". Zgodnie z tym przepisem, **Tadeusz Matykiewicz prowadząc działalność gospodarczą pod nazwą Bydgoski Dom Auksyjny „Transfer”** został zobowiązany **do złożenia - w terminie 2 miesięcy od uprawomocnienia się pkt II sentencji niniejszej decyzji - sprawozdania o realizacji przyjętego zobowiązania.**

Organ ochrony konsumentów nie nałożył na przedsiębiorcę kary pieniężnej, bowiem art. 28 ust. 4 u.o.k.i.k. stanowi, iż w przypadku wydania decyzji, o której mowa w ust. 1 nie stosuje się art. 26 i 27 oraz art. 106 ust. 1 pkt 4, z zastrzeżeniem ust. 7 tejże ustawy.

Mając powyższe na uwadze, należało orzec jak w pkt IV sentencji.

V.

Zgodnie z art. 80 u.o.k.i.k. Prezes UOKiK rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. W myśl art. 77 ust. 1 u.o.k.i.k., jeżeli w wyniku postępowania organ ochrony konkurencji stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, jest

obowiązany ponieść koszty postępowania. W świetle natomiast art. 263 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego, do kosztów postępowania zalicza się m.in. koszty doręczenia stronom pism urzędowych. Z kolei, zgodnie z art. 264 § 1 ww. kodeksu, jednocześnie z wydaniem decyzji organ administracji publicznej, ustala w drodze postanowienia wysokość kosztów postępowania, osoby zobowiązane do ich poniesienia oraz termin i sposób ich uiszczenia.

Postępowanie w sprawie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów zostało wszczęte z urzędu, a w jego wyniku organ ochrony konsumentów w punkcie I oraz punkcie II sentencji decyzji stwierdził naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Kosztami niniejszego postępowania są wydatki związane z korespondencją prowadzoną przez Prezesa UOKiK ze stroną. W związku z powyższym, postanowiono obciążyć ww. przedsiębiorcę kosztami postępowania w wysokości **39,90 zł** (słownie: trzydzieści dziewięć złotych 90/100).

Z uwagi na powyższe orzeczono jak w pkt V sentencji.

Koszty niniejszego postępowania przedsiębiorca obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w **NBP o/o Warszawa Nr 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000** w terminie **14 dni** od uprawomocnienia się decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 kodeksu postępowania cywilnego od niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie, które wnosi się za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Bydgoszczy do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia.

W przypadku kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach zawartego w punkcie V niniejszej decyzji, stosownie do art. 81 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z 479³² § 1 i 2 kodeksu postępowania cywilnego oraz stosownie do art. 264 § 2 kodeksu postępowania administracyjnego w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, stronie przysługuje zażalenie za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Bydgoszczy do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie tygodniowym od dnia jej doręczenia.

Otrzymują:

1. Marek Bendelewski
Radca Prawny

pełnomocnik – Tadeusza Matykiewicza prowadzącego

działalność pod nazwą Bydgoski Dom Aukcyjny TRANSFER

ul. Wyspowa 6
85-435 Bydgoszcz
2. a/a